

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาถึงความถูกต้องของข้อมูลจากระเบียน รายงาน ในกิจกรรมของงานอนามัยแม่และเด็ก และงานควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความถูกต้องของรายงานกับลักษณะทั่วไปของสถานอนามัย และปัจจัยที่เกิดจากตัวรายงาน

กลุ่มตัวอย่างเป็นสถานอนามัยขนาดทั่วไปจำนวน 80 แห่งของจังหวัดกำแพงเพชร การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย โดยวิธีสัมภาษณ์และบันทึกตัวเลขรายงานจากระเบียนหลักที่บันทึกกับข้อมูลในแบบฟอร์มรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ เพื่ออธิบายขนาดความถูกต้องของรายงาน และ χ^2 - Test หาความสัมพันธ์ระหว่างความถูกต้องของข้อมูลกับปัจจัยด้านลักษณะทั่วไปของสถานอนามัย และปัจจัยจากตัวรายงาน

ผลการวิจัยพบว่า

5.1.1 จำนวนสถานอนามัยที่รายงานข้อมูล ถูกต้องทั้ง 3 ขั้นตอนมากกว่าร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดมีเพียงร้อยละ 13.75 ในงานอนามัยแม่และเด็ก และมีเพียงร้อยละ 45.00 ในงานควบคุมโรคติดต่อที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน

งานอนามัยแม่และเด็ก ในทุกกิจกรรมสถานอนามัยรายงานข้อมูลถูกต้องทั้ง 3 ขั้นตอนต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ประเด็นที่เป็นปัญหาในการจัดทำรายงาน คือการบันทึกข้อมูล ซึ่งมีสถานอนามัยรายงานข้อมูลทุกกิจกรรมได้ถูกต้องไม่เกินร้อยละ 75.00 และการคัดลอกผลลัพธ์ไม่เกินร้อยละ 57.08 ของสถานอนามัยทั้งหมด กิจกรรมที่รายงานใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด คือ การดูแลหญิงมีครรภ์ก่อนคลอด โดยมีขนาดความผิดพลาดคิดเป็นร้อยละ 8.72 ของค่าที่รายงาน และกิจกรรมที่มีขนาดความผิดพลาดมากที่สุด คือ กิจกรรมการดูแลมารดาและทารกหลังคลอด ที่มีขนาดความผิดพลาดสูงเป็นร้อยละ 36.68 และ 43.99 ของค่าที่รายงานตามลำดับ

งานควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน พบว่า ในกิจกรรมต่างๆ ของทุกวัคซีนที่ฉีดในเด็กอายุสูงกว่า 1 ปีขึ้นไป สถานื่อนามัยมีรายงานถูกต้อง ทั้ง 3 ขั้นตอนมากกว่าร้อยละ 90.00 และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า สถานื่อนามัยมีความถูกต้องของการบันทึกและคัดลอกในทุกกิจกรรมมากกว่าร้อยละ 80.00 สำหรับการประมวลผลข้อมูลในทุกกิจกรรม สถานื่อนามัยรายงานได้ถูกต้องมากกว่าร้อยละ 84.16 กิจกรรมที่รายงานใกล้เคียงกับทะเบียนหลักมากที่สุดคือรายงานผู้ได้รับวัคซีนปีซีจี โดยกิจกรรมการฉีดวัคซีนปีซีจีเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี รายงานสูงกว่าทะเบียนหลักเพียงร้อยละ 5.55 ของค่าที่บันทึกในทะเบียนหลัก ส่วนความผิดพลาดที่สูงกว่าค่าในทะเบียนหลักมากที่สุด คือ กิจกรรมการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้สมองอักเสบ โดยรายงานสูงมากกว่าถึงร้อยละ 169.64

5.1.2 ผลการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ความถูกต้องของข้อมูล พบว่า

ความถูกต้องของรายงานงานอนามัยแม่และเด็กและงานควบคุมโรคติดต่อที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน ไม่มีนัยสำคัญของความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านใดที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของสถานอนามัย และปัจจัยจากตัวรายงาน ($P > 0.05$)

5.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า ความถูกต้องของรายงานด้านสาธารณสุขในงานอนามัยแม่และเด็กและงานควบคุมโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนยังไม่สูงพอและพบปัญหาที่ต้องแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องการบันทึกข้อมูลในทะเบียนและการคัดลอกผลลัพธ์ดังนั้นในการปรับปรุงคุณภาพของรายงานจึงควรให้พิจารณาดังนี้

5.2.1 ควรนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ เพื่อลดภาระในการจัดทำรายงาน ไม่ต้องมีการบันทึกข้อมูลซ้ำ และไม่มีขั้นตอนการคัดลอก สถานื่อนามัยสามารถส่งข้อมูลให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบได้โดยตรง

5.2.2 ในบางกิจกรรมพบขนาดของความผิดพลาดสูงมาก โดยเฉพาะกิจกรรมของการดูแลมารดาและทารกหลังคลอด ควรหาแนวทางดำเนินงานในเชิงรุกโดยการบันทึกรายชื่อหญิงมีครรภ์ในเขตรับผิดชอบทุกราย และติดตามการให้บริการในพื้นที่ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5.2.3 บุคลากรด้านข้อมูลข่าวสารสาธารณะ หรือผู้บริหารของหน่วยงานน่าจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำข้อมูลไปใช้ของบุคลากรระดับปฏิบัติงาน มากกว่าการเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

5.3 ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 จากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลที่ปรากฏอยู่เฉพาะในทะเบียนเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาต่อไปน่าจะได้นำถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับที่มีทะเบียนว่าแตกต่างกันอย่างไร

5.3.2 ศึกษาถึงการนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ของหน่วยงาน ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและส่วนกลาง เพื่อจะได้กำหนดกิจกรรมที่เป็นตัวชี้วัดและกิจกรรมการรายงานข้อมูลได้ถูกต้อง เป็นการลดกิจกรรม และปรับปรุงระเบียบรายงานไม่ให้ซ้ำซ้อนกัน

5.3.3 ศึกษาทดลองระบบฐานข้อมูลของแต่ละบุคคล ในเขตรับผิดชอบของสถานบริการสาธารณสุขในแต่ละงานที่นำมาใช้ได้ ซึ่งสามารถรายงานสถานการณ์โรคต่าง ๆ ตั้งแต่กิจกรรมการบริการทั้งในและนอกสถานบริการได้ถูกต้องกับความเป็นจริง ครอบคลุมถึงประชากรในหมู่บ้านได้